

System: EFOS (Economical Forcing System)

Ursprung: Jan Wohlin, Nils-Olof Lilliehöök. Denna redogörelse baseras på en artikel av Lilliehöök runt 1960. Systemet vidareutvecklades under hela 60-talet.

Skapat datum: Slutet av 1940-talet

Syfte: Målet med EFOS är att kombinera ett naturligt system som bygger på ömsesidigt utbytande av information med ett som bygger på konventionella kravbud. Antingen utbyter spelarna information och försöker tillsammans hitta bästa slutbud eller frågar den ene spelaren (kaptenen) efter upplysningar för att sedan självsvåldigt fastställa slutbudet.

EFOS blev 1949 godkänt för spel i både internationella såväl som nationella tävlingar efter att helt eller delvis varit förbjudet under ett par år. Systemet är fortfarande klassat som "rött", d v s snäppet under giftklassen "Highly Unusual Methods" (HUM). Så förleds icke av systemets ålder och de Culbertsonska dragen - under ytan hittas reläbud, canapébudgivningar och sist men inte minst, superaggressiva 3-korts inkliv!

Beskrivning

Öppningsbud

Handen värderas i EFOS normalt i honnörs- och fördelningspoäng, d v s vad som i tidernas begynnelse kallades "punkter". Fördelningspoängen räknas som 3-2-1 för renons-singel-dubbelton. Poänggränser i detta dokument anges i "punkter" om annat ej speciellt anges.

I EFOS används enbart naturliga 4+korts öppningsbud och oftast i kombination med starka 2-öppningar (3-korts 1♣-öppning kan i vissa EFOS-dialekter förekomma). Öppningsbudet 1NT visar balanshand och 16-18.

Eftersom öppningshanden inte vet om den fortsatta budgivningen kommer att vara naturlig eller om svarshanden kommer att ta kommandot bör öppningshanden välja öppningsbud så att den fortsatta budgivningen - om svarshanden väljer att kräva med reläbudet - blir så informativ som möjligt.

- Med svag öppningshand (mindre än ca 18 punkter) och 4-5 i två närliggande färger bör man - oavsett färglängd - välja att öppna i den högre.
- Med två lika långa, ej närliggande (ex ♠♦), 4+kortsfärger öppnas med den lägre
- Med två lika långa närliggande 4+kortsfärger öppnas med den högre (med 5-5 i ♣♠ öppnas dock med 1♣).
- Med 4441 öppnas med färgen under singelton.
- Med 4-5 i ♥-♣ öppnas alltid med 1♥.

Svarsbud

Svarshanden kan antingen visa sin hand tämligen naturligt eller kräva med närmaste färgbud (2♣ på 1♠). 2-över-1 kan avges på svaga kort förutsatt att färgen är minst 6-korts. Uppspaltat är svarsbudet:

reläfärgen	Konventionellt krav som ber öppningshanden beskriva sin hand eller naturligt rondkrav. Notera att kravbudet inte lovar styrka - det avges även på kort för dåliga för 1NT!
1-över-1	Naturliga rondkrav, 1♥/♠ visar normalt 5+kortsfärg
2-över-1	Naturliga rondkrav, normalt minst stark 5+kortsfärg (kan ha så lite som 6+)
1NT	9-11 (efter 1♠ dock 5-9)

2NT	13-14 balanserad (efter 1♠ visas denna hand med 2♣ följt av 2NT)
3NT	15-16 balanserad
Hopp i reläfärgen	a) 17-19 balans b) Utgångskrav (13+) med 6-kortsfärg
Hoppande borttag	Utgångskrav (13+) med 6+kortsfärg
Enkelhöjning	Svagt med 4-kortsstöd
Dubbelhöjning	Begränsat utgångskrav med 4+kortsstöd (normalt utan bra sidofärg)

Den fortsatta budgivningen är efter 1-över-1 och 2-över-1 i princip som i Culbertson - givetvis med undantag av budgivningen efter [reläkravet](#)!

Svarshandens aktioner med trumfstöd

Med 4+stöd och svaga kort höjer svarshanden enkelt, med 4+stöd och kort till utgång men intet mer hoppas i öppningsfärgen om inte egen bra sidofärg finnes - i detta fall visas sidofärgen först och svarshanden bjuder sedan ut utgången. När svarshanden har stöd och invitstyrka bjuder man egen färg för att sedan återkomma med öppningsfärgen (hopp om preferenssituation uppkommit). Med stöd och slamintresse mot god öppningshand inleds med [reläkravet](#).

Fortsatt budgivning efter reläkravet

Grundtanken bakom kaptensbudet är att öppningshanden lydigt - med hjälp av naturliga bud - skall beskriva sin hand så länge svarshanden så önskar. Även om reläkravet inte lovar 4-kortsfärg återbjuder öppningshanden, i princip, som om budet visade 4-kortsfärg. Orsaken till detta är att reläbudet även bjuds med svaga händer och just reläfärgen (förutom att systemet som helhet har en strävan att bjuda "naturligt" om så möjligt är). Öppningshanden följer följande riktlinjer:

- Enkelhöjningen av reläfärgen visar 4+kortsstöd och är styrkeneutralt.
- Dubbelhöjning av reläfärgen visar 5+kortsstöd och tilläggsvärden.
- Med 13-15 balans bjuds ny färg eller sang på samma nivå som kaptensbudet.
- Med 17-19 balans hoppas i sang
- Återkommer öppningshanden i öppningsfärgen visas 6-kortsfärg (hopp med tilläggsvärden)
- Ny färg visar obalanserad hand och minst 5-4 i de visade färgerna (hopp i ny färg visar tilläggsvärden). Ett undantag är dock återbudet 1♠ som blott visar 4-korts ♠ (om (4432)) dock är återbudet 1♥ normalt 5-4, men kan även bjudas med 4441-fördelning.

Svarshandens återbud efter reläkravsinledning (med trumfstöd i öppningsfärg)

Återkommer svarshanden med trumfstödsvisande bud i öppningsfärgen så visar det på lägsta nivå en stark invit (bra limit-höjning), med starkare kort än för en direkt dubbelhöjning inleder svarshanden med reläkravet, återkommer med reversebud/ny färg på 3-läget för att slutligen bjuda utgång i öppningsfärgen.

Svarshandens återbud efter reläkravsinledning (utan trumfstöd i öppningsfärgen)

Svarshanden kan förnya sin utfrågning av öppningshanden och samtidigt etablera utgångskrav genom lägsta reversebud eller hopp i ny färg på 3-tricksnivån. Övriga återbud skall tolkas som naturliga okravsbud. Efter ett upprepat kaptensbud skall öppningshanden fortsätta sin naturliga beskrivning av handen genom att återigen avge lägsta möjliga beskrivande bud.

Slamkonventioner

EFOS har inga egna specialknep utan lutar sig i huvudsak mot

- Culbertsons färgfrågebud

- Blackwood (5 ess samt reducerad om ♣ är trumf)
- Fria 5NT

Med följande modifikationer: Efter färgfrågebud har svarshanden rätt att visa flera andrakontroller samtidigt och/eller andrakontroll i sidofärg om motsvarande förstakontroller tidigare förnekats. Efter fria 5NT visar bud (om utrymmet tillåter) närmast under trumf ess eller kung i trumf och bud två steg under trumf visar trumfdam eller en extra trumf.

EFOS-sangen

Öppningsbudet 1NT visar 16-18 och en balanserad hand. 6332 med 6-korts lågfärg och 22 (54) accepteras om honnörsfördelningen är passande.

Det har givetvis under EFOS-sangens livstid (mer än 60 år!) utvecklats ett otal varianter, den här beskrivna är vare sig den bästa eller den senaste - har du synpunkter så skicka gärna in ditt bidrag till <http://www.syskon.nu/>! Nåväl, tillbaks till EFOS, efter 1NT-öppningen har svarshanden följande alternativ till sitt förfogande:

- 2♣ Högfärgsfråga
- 2♦ Överföring till ♥ eller ♣ (starkt eller svagt)
- 2♥ Överföring till ♠ eller ♦ (starkt eller svagt)
- 2♠ Överföring till bästa lågfärg
- 2NT Naturlig invit. Öppningshanden kan med accept visa 5-korts ♥/♠ naturligt och säkerligen (men har ej hittat det i min bristfälliga dokumentation) fråga efter högfärg med 3♣ (Alexanderkonventionen).
- 3x Utgångskrav/slaminvit med minst 6-kortsfärg
- 4♣ Gerbers essfråga
- 4♦ Utgångskrav/slaminvit med minst 5-5 i ♣/♦
- Utgång Slutbud

Fortsatt budgivning efter 1NT-2♣

Efter högfärgsfrågan har EFOS-spelaren möjlighet att både visa styrka och fördelning. Detta sker genom användandet av följande intrikata svarsskala:

- 1NT 2♣ 2♦ Ingen 4-korts ♥/♠ samt minimum (15-16)
- 2♥ 4-korts ♥ (förnekar 4-korts ♠)
- 2♠ 4-korts ♠ (förnekar 4-korts ♥)
- 2NT 4-4 i ♥-♠ samt minimum (15-16). Svarshanden överför med 3♦/♥ eller avslutar budgivningen med 3NT.
- 3♣ Ingen 4-korts ♥/♠ samt maximum (17-18).
- 3♦ 22 (54) och maximum (17-18).
- 3♥/♠ Stark 5-kortsfärg samt maximum (17-18).
- 3NT 4-4 i ♥-♠ samt maximum (17-18). Svarshanden överför med 3♦/♥.

Efter svaren 2♦-3♣ är 3♦ upprepad högfärgsfråga, öppningshanden visar nu extrakort i hö (3 eller 5) naturligt nerifrån. Mer modernt är givetvis att spela med 3♣ som upprepad högfärgsfråga i de fall detta är möjligt, men en gång i tiden användes faktiskt 3♦.

- 1NT 2♣ 2♦ Ingen 4-korts ♥/♠
- 2♥ 4-korts ♥ (förnekar 4-korts ♠)
- 2♠ 4-korts ♠ (förnekar 4-korts ♥)
- 2NT 4-4 i ♥-♠ samt minimum
- 3♣ 4-4 i ♥-♠ samt maximum

I detta fall kan 3♣ användas som upprepad högfärgsfråga och 3♦ som fråga efter

exakt poängantal. Använder man 3♣ som upprepad högfärgsfråga kan man följa upp svaren på denna med 4♣ som lågfärgsfråga/exakt fördelningsfråga!

Fortsatt budgivning efter 1NT-2♦/♥

Öppningshanden bjuder normalt reläbudet men kan med maximum och bra stöd i reläfärgen vägra och bjuda den alternativa reläfärgen (d v s lågfärgen). Efter reläsvaret bjuder svarshanden sång som invit/utgångskrav med exakt 5-korts överföringsfärg eller närmaste färgbud som fortsatt överföring. Højning av överföringsfärgen är invit med 6-kortsfärg och hopp till 4-läget är färgfrågebud med överföringsfärgen som trumf.

Fortsatt budgivning efter 1NT-2♠

Svarsbudet 2♠ ber öppningshanden att preferera lågfärg, öppningshanden gör detta naturligt eller inviterar mot 3NT med 2NT (lovar rejäla håll i ♥/♠), visar maximum och bra stöd i ♣/♦) genom att bjuda 3♥/♠) eller bra stötta i bägge lågfärgerna genom ett direkt 3NT bud.

Fortsatt budgivning efter 1NT-3♣/♦/♥/♠

Hoppen till 3 i färg etablerar trumf och är minst utgångskrav. Öppningshanden bjuder 3NT med sämre stöd än Hx/xxx, 4 i trumf med bra trumfstöd och dåliga slamkort eller kontrollbjuder ny färg.

Fortsatt budgivning efter 1NT-4♦

Efter det att svarshanden upplyst om en minst utgångskrävande hand med 5-5 i ♣/♦ bjuder öppningshanden enligt följande mindre välgenomtänkta schema

- 4♥/♠ Ess i bjuden färg, ÖH har dessutom minst EE, EK, KKD i ♣/♦
- 4N Odefinierat!
- 5♣/♦ Avlägg i öppningshandens bästa lågfärg
- 6♣/♦ Bästa lågfärg med minst EEH, EKH eller KDKD i ♣/♦

EFOS 2NT budgivning

EFOS 2NT budgivning skiljer sig en aning från 1NT-budgivningen. Svarsbuden och den fortsatta budgivningen är

- 3♣ Fråga efter 5-korts ♥/♠. ÖH bjuder 3♦ utan 5-korts ♥/♠ men med någon eller några 4-korts högfärger, med 5-korts ♥/♠ bjuds högfärgen. Utan vare sig 4 eller 5-korts ♥/♠ svarar öppningshanden 3NT. Efter svaret 3♦ bjuder svarshanden 3♥/♠ omvänt (d v s 3♥ med 4-korts ♠) eller 3NT som slutbud.
- 3♦ Visar minst (54) i ♥/♠ eller exakt 5-3 i ♥-♠
- 3♥ 6-korts ♥ (eventuellt 5-korts med max 2-korts ♠)
- 3♠ 6-korts ♠ (eventuellt 5-korts med max 2-korts ♥)
- 3NT 5-korts ♠ och 3-korts ♥
- 4♣ Essfråga
- 4♦ Överföring
- 4♥ Överföring
- 4♠ Stark lågfärgshand med slamintresse

EFOS Defensivbudgivning

EFOS defensivbudgivning baseras på idén att den egna sidan så snart som möjligt skall in i budgivningen; för att citera Lilliehöök:

Så snart andra hand har en rimlig möjlighet att avgiva ett bud, måste han därför göra det

En EFOS-spelare har sålunda mindre orsak att hålla igång budgivningen i sista hand (eller att agera i en aktiv budgivning) än de som exempelvis baserar sina inkliv på bra färger - åtminstone om målet är ett delkontrakt i en för andra hand bjudbar färg på 1-läget.

En grov principskiss av EFOS defensivbudgivning:

- Inkliv på 1-läget (i andra hand) visar Hxx eller bättre samt en styrka på minst 9 punkter.
- Inkliv på 2-läget är alltid baserade på bra färg (minst stark 5+kortsfärg)
- D är UD och kan gentemot 1♠ avgas på svaga kort men lovar mot övriga 1-öppningar öppningsstyrka.
- Redubbelt är alltid SOS.
- 1NT-inklivet visar 15-18 och förnekar bra 4+korts högfärg.
- 2NT-inklivet visar två lägsta objudna.
- Hoppinkliv visar 6-kortsfärg och förnekar öppningsstyrka.

Den fortsatta budgivningen innehåller inget väsenskilt från vad numera anses vara standard. Ett par ord om budgivningen efter 1-lägesinkliv kan dock vara på sin plats.

Efter 1-lägesinkliv lovar enkelhöjningar minst 4-kortsstöd och dubbla (eller högre) höjningar lovar 5+stöd. Både enkel och dubbelhöjningen är konstruktiva, d v s långt ifrån "moderna". Bjuder inklivshandens partner 1NT lovar detta inte håll utan är mer styrkevisande (dock okrav). Visar inklivshanden 2 färger visar en preferens till inklivsfärgen tilläggsvärden. Överbud i öppningsfärgen är generellt kravbud i de flesta lägen.

Variationer: Uppmanas läsarna att bidra med!

Länkar:

Version & datum: 1 - 2002-02-07
Beskrivet av: Christer Enkvist